

HENRY GILBERT

ROBIN HOOD

Traducere de Octav Botez

Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Robin Hood a existat cu adevărat sau e doar o ficțiune literară?</i> (Lucian Pricop)	7
Prefață	11
Cum a ajuns Robin Hood să fie proscris	15
Cum a furat micul John cina pădurarului și cum s-a întâlnit el cu Robin Hood	50
Cum s-a luptat Robin Hood cu spionul cerșetor și cum l-a prins pe șerif	79
Cum l-a întâlnit Robin Hood pe taica Tuck	109
Cum s-a căsătorit Alan de Tranmire cu Lady Alice, datorită ajutorului dat de Robin Hood și de Jack, fiul lui Wilkin	131
Cum l-a ajutat Robin Hood pe Sir Herbrand	154
Cum l-a salvat Robin Hood pe Will Stuteley și cum l-a pedepsit pe Richard Malbête, spionul cerșetor	176
Cum l-a omorât Robin Hood pe șerif	192
Regele Richard îl întâlnește pe Robin	202
Incendierea Castelului Evil Hold	211
Despre moartea lui Robin Hood	217

Robin Hood a existat cu adevărat sau e doar o ficțiune literară?

Robin Hood este una dintre figurile universal cunoscute ale folclorului englez, un proscris refugiat în pădurea Sherwood, care, împreună cu un grup de răsculați, personifică lupta saxonilor împotriva cuceritorilor normanzi. Legenda lui Robin Hood a fost valorificată de romancierii cu vocație pentru literatura de aventuri de inspirație istorică, precum Henry Gilbert, Walter Scott sau Alexandre Dumas. Fără îndoială, în conștiința colectivă contemporană, este mai la îndemână suprapunerea eroului popular englez cu aparițiile cinematografice ale lui Douglas Fairbanks, Kevin Costner sau Russell Crowe.

Cum efectul ficțiunii (literare sau cinematografice) este, de cele mai multe ori, unul de mitizare, și cu Robin Hood s-a întâmplat un proces de convertire simbolică, devenind figura emblematică a luptătorului pentru dreptate, a omului independent care se opune abuzurilor stăpânirii, a eroului fără de prihană. De altfel, adăugarea de trăsături ideale este un efect natural-cultural: fără de păcate este întâi de toate Cristos. O interpretare a relației dintre modelul primar cristic și replicarea lui ficțională îi aparține profesorului canadian Giuseppe Butera, care militează în articolul recent „Henry Gilbert’s *Robin Hood*“ (*Crisis Magazine*, 6 august 2012) pentru „necesitatea unei interpretări“ a romanului lui Henry Gilbert drept „unul dintre cele mai expresive și nobile tipuri de Crist din literatură“. Dar, Robin Hood este și altceva, mult mai „terestru“: un loc de vizitat, un

obiectiv turistic. Atât de vie este imaginea sa în mentalul local și național încât englezii au dat și dau încă numele său unor forme de relief (Vadul lui Robin Hood, Dealul lui Robin) sau stabilimente de petrecere a timpului liber (există hoteluri, pensiuni și restaurante care îi poartă numele). În locurile prin care se spune că ar fi trăit poți vizita un mormânt care se presupune că ar fi al său, un arbore secular la umbra căruia s-ar fi odihnit, ruinele mănăstirii unde ar fi murit etc.

Dar Robin Hood a existat cu adevărat sau e doar o ficțiune literară? Din păcate răspunsul la această dilemă a timpurilor moderne nu poate fi tranșant. Așa este istoria, se scrie în permanență, chiar dacă vorbește despre trecut. Un Robin Hood croit după tiparul romanelor de capă și spadă nu putem afirma că a existat sau nu în realitate dintr-un motiv simplu: nu avem niciun document care să ateste existența sa. Istoricii englezi tind însă să creadă că ar fi putut exista un asemenea personaj, capabil chiar să conducă o răscoală îndreptată împotriva nobilimii normande. O mare răscoală a avut loc în Anglia în perioada în care se presupune că ar fi trăit Robin Hood. Este vorba despre răscoala lui Watt Tyler din 1381. Ca posibilă dovadă a existenței lui Robin Hood rămâne declarația celebrului navigator și explorator englez sir Walter Raleigh. Căzut în dizgrație după ce adusese atâtea servicii coroanei, corsarul este adus, în 1603, în fața judecății. Acesta avea să declare în proces că: „Să fi luat asupra-mi rolul unui Robin Hood, Watt Tyler, Kett sau Jack Kade – doar nu eram smintit!“ Despre trei dintre cei patru amintiți se știe cu siguranță că au condus mari răscoale în Anglia, ceea ce înseamnă că Raleigh credea și în existența lui Robin Hood. Literatura și legendele populare îl plasează în intervalul 1160-1247, deci aproximativ concomitent cu domnia regelui Richard I al Angliei (supranumit Richard Inimă de leu) (1157-1199). Există o literatură de popularizare care îl prezintă drept un mic nobil saxon deposedat de pământuri de seniorul său normand și alungat în pădurea Sherwood. Această ipoteză ar justifica și dorința sa de răzbunare. Alte texte ne înfățișează un țăran liber saxon care se ridică în contra stăpânirii și-și găsește refugiul în codrii unde a pus la cale o mare răscoală. El ar fi luat parte la rebeliunea de la Lancaster sub Eduard al II-lea.

Pentru întâia dată, numele lui Robin Hood apare într-un poem intitulat *Piers Plowman*, din 1377, însă primele relatări amănunțite vin abia în secolele al XV-lea și al XVI-lea. Inițial, Robin Hood apare ca un dușman al șerifului din Nottingham, al nobilimii și al clerului și un arcaș iscusit. Trebuie asociată această imagine legendară a arcașului cu mențiunea acestei arme (adică arcul cel lung) în arsenalul standard al ostașului. Regele începe să recruteze în oastea sa oamenii liberi și echipați cu arcuri din motive strict economice și de eficiență a acestei arme: costurile de întreținere sunt mult mai mici decât în cazul armatelor de cavaleri echipați cu armuri costisitoare, iar săgețile pot penetra orice armură. Logica acestei demonstrații conduce spre concluzia că Robin Hood nu era nobil, arcul fiind la acea vreme, arma țăranilor liberi și nu a nobililor. Versiunile de mai târziu ale legendei îl prezintă pe Robin Hood primind iertarea regală, fiind înnobilit și murind în urma unui act de trădare. În secolul al XVI-lea, Robin nu mai era un simplu *yeoman* (în Anglia medievală oamenii liberi care au în proprietate o bucată de pământ) ci conte de Huntington. Mitul lui Robin Hood a cules, în timp, și elemente adjuvante, precum ceata veselă (Merrymen) cu Will Scarlett, Little John, Părintele Tuck etc.

Azi, profilul moral al eroului justițiar se suprapune cu cel al personajului (personajelor) din ficțiunile care-l utilizează pe Robin Hood drept actant al recuperării dreptății originare. Doctrină egalitariste, am spune, uitând că putem înțelege lumea și altfel decât în paradigma aristotelică a omului ca *zoon politikon*.

Lucian Pricop